

Aimo Pirnes ja Katarina Hynynen nostamassa sukuviiriä tankoon

Haitaristi Antti Aronen ja laulaja Jouko Keskinen

PIRNESPOSTI 2015

Katarinan ja Erican tanssiesitys

Arpajaiset, aina mielenkiintoinen tapahtuma

PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

On aika uudistua ja uudistaa. Uudistimme kotisivujamme samalla kun ne siirtyivät uudelle palvelimelle. Karjalan ja Haapaveden Pirnesten yhteinen sukututkimus- ja sukukirjahanke etenevät. Pääpaino on nyt Haapaveden Pirneksiä koskevan aineiston (perhetiedot, tarinat ja kuvat) keräämisessä. Päivitämme myös Karjalan Pirnesten perhetiedot sukutietorekisterissämme julkaisua varten. Kysymme mielipiteitänne sukujulkaisujen toteutustavasta (perinteisenä kirjana vai sähköisenä) sekä yhdistyksemme nimen mahdollisesta muuttamisesta. Lue näistä asioista sisäsivuilta, toimi ja vaikuta!

Elämme merkityksellisten yhteiskunnallisten uudistusten aikaa. Digitalisaatio etenee. Arvojen tärkeysjärjestyksessä tapahtuu muutoksia. Perhekäsitys muuntuu. Suku saa uusia merkityksiä. Ihmiset ovat entistä kiinnostuneempia juuristaan ja sukuyhteyksistään – suvun tarinasta. Tämä asettaa haasteen myös yhdistyksemme toiminnan uudistamiselle.

Sukuseuratoiminta perustuu yhteisöllisyyden vahvistamiseen sekä perinteiden kunnioittamiseen ja vaalimiseen. Useimmissa sukuseuroissa kuitenkin harmitellaan sitä, ettei nuoria tahdo saada mukaan toimintaan. Vastuunottajia ei tahdo löytyä. On nähtävä, että eri aikakausien lapset kokevat suvun ja yhteisöllisyyden eri tavoin. Kunkin sukupolven tulee saada luoda omat tapansa toteuttaa yhteisöllisyyttään.

Sukututkimus, toiminta sukuyhdistyksessä ja kirjoittaminen ovat olleet ehkä merkittävimpiä harrastuksiani jo yli kymmenen vuoden ajan varsinaisen työuran jälkeen. Harrastus jatkunee edelleen voimien mukaan. On kuitenkin aika vaihtaa yhdistyksemme ”luotsia” ensi sukukokouksessa. Tehtävä edellyttää aitoa kiinnostusta, halua kunnioittaa perinteitä ja samalla taitoa johtaa uudistumista.

Olemme onnellisessa tilanteessa. Meillä on elinvoimainen, monihaarainen sukupuu, jolla on tukevat juuret. Uudistuvina meillä on tulevaisuutta.

Virkistävää kesää!

Unto Pirnes

Melomassa mökkijärvellä

SISÄLTÖ

Puheenjohtajan tervehdys	1
Sisältö	2
Merkkipäiviä suvussa 2015	3
Satavuotiaan kantava elämänsenne (Anna Liisa Murto 102 v.)	4
Täyden kymppin äiti (Jenny Nenonen 90 v.)	5
Nuorimman ikäluokan sotaveteraani (Viho Pirnes 90 v.)	6
Sukuun syntyneitä pikku pirpanoita	7
Elämykseks sukutapaaminen Heinolassa	8
Tutkimus- ja sukukirjahanke	10
Miten sukua tutkitaan?	11
Kuulutko sukuuni 2014	12
Sodan jaloissa (Väinö Pirnes 80 v.)	13
Puhutteleva elämäntyö (Veikko Gröhn 70 v.)	15
Elämän evakoita (Iida ja Niilo Laukka)	16
Sukuseura tiedottaa	17

MERKKIPÄIVIÄ SUVUSSA 2015

Haapaveden Pirneksiin kuuluvien perässä on merkintä (Hv)

90 vuotta

Taimi Saalsto, o.s. Pirnes (17.3. Järvenpää, Hv)

Jenny Nenonen, o.s. Pirnes (7.4. Joensuu)

Vilho A. Pirnes (14.4. Haapavesi, Hv)

80 vuotta

Olavi Eeva (9.6. Hämeenlinna)

Erkki O. Pirnes (11.6. Oulu, Hv)

Väinö Pirnes (24.12. Vantaa, Hv)

75 vuotta

Rauno Pirnes (25.3. Hollola)

Eeva Eriksson (16.1. Rajamäki, Hv)

Mauri Hakulinen (23.9. Joensuu)

70 vuotta

Anna-Liisa Vikman, o.s. Pirnes (23.2. Haapavesi Hv)

Seppo Ruuskanen (3.6. Heinola)

Heino Lahtinen (9.9. Kaarina)

Yrjö Kangas (17.9. Nivala, Hv)

Matti Kalevi Pirnes (18.9. Helsinki, Hv)

Seija Turunen, o.s. Pirnes (22.10. Joensuu)

Veikko Gröhn (30.10. Lahti)

Kaija Tiilikainen, o.s. Pirnes (30.11. Imatra)

Hannu Pirnes (8.12. Espoo, Hv)

60 vuotta

Niilo Veli Råman (3.1. Tuohittu, Hv)

Eeva Hasunen, 27.1. Vantaa)

Lauri Pirnes (12.2. Simo, Hv)

Reijo Pirnes (17.2. Ruotsi, Hv)

Pertti Pirnes (28.3. Heinola)

Veikko Sakari Pirnes (10.5. Nivala, Hv)

Seija Vilkkö (23.7. Imatra)

Eeva Liisa Pirttijärvi, o.s. Pirnes (3.10. Oulainen Hv)

Maija Liisa Kokkonen (18.11. Ruotsi)

Kultahääpäivä

Aarno ja Seija Pirnes (19.12. Joensuu)

*”Elo suokoon parhaita antejaan, hyvää mieltä ja onnekkautta.
Tulevaisuus tuokoon mukanaan ilon aihetta alati uutta.”*

SATAVUOTIAAN KANTAVA ELÄMÄNASENNE

Anna Liisa ”Anni” Murto (o.s. Pirnes, ent. Råman) ohitti sadan vuoden merkkipaalun 1.11.2013. Hän syntyi neljä vuotta ennen maamme itsenäistymistä. Hänen vanhempansa Erkki Pirnes ja Anna Reeta (o.s. Laukka) olivat viettäneet nuoruusvuotensa Amerikassa, missä Anna Liisan kolme vanhinta sisarta syntyivät. Anna Liisa syntyi perheen palattua Suomeen. Vanhemmat raivasivat Haapaveden Alasydänmaalle maanviljelystilan, Perkkiön. Lapsia perheeseen syntyi kaikkiaan kahdeksan.

”Äiti oli vaativa, opetti työt työlle. Leivän eteen piti ahkeroida eikä lurjustella”, Anna Liisa muistelee. Anna Liisa tienasikin itse uudet kengät jo seitsemänvuotiaana kiskomalla parkkia pellonlaidan pajukosta: ”Oli hyvä mieli, kun sain omalla tienestillä kengät jalkaan. Ne olivat pitkävartiset, oikein pyhäkengät.”

Anni oli parina kesänä pikkuveljen kanssa paimenessa: ”Eväät reppuun ja päiväksi metsään lehmiä vahtimaan. Niillä oli kello kaulassa, jotta pysyttiin völjyssä. Kerran sitten pantiin mättäälle maate, kun lehmät märehti, Tuli siinä uni silmään. Onneksi kellojen avulla lehmät löytyivät, eikä vahinkoa ehtinyt tapahtua.”

”Alakylällä ei tuolloin ollut koulua, mutta kiertokoulu tuli välillä omaan kotiin asti. Opeteltiin sisälukua ja laskemaan. Olin halukas oppimaan. Kun sitten kylälle tuli koulu, olin jo 13-vuotias. En joutanut kouluun. Piti hoitaa lehmiä.”

”Oli kova halu tienata rahaa. Olin kaksi viikkoa opissa oikein hyvällä ompelijalla. Opin tekemään vaatteita perheelle ja vieraillekin. Naisille pukuja sekä miehille housuja ja puseroita.”

Puoliso löytyi samalta kylältä: ”Mies joutui sotaan ja arkussa tuli takaisin. Jäin yksin kolmen sotaorvon kanssa.” Myöhemmin Anna Liisa avioitui leskeksi jääneen Matti Murron kanssa. He saivat viisi yhteistä lasta: ”Huonoja asioita ei kannata jäädä murehtimaan. Ei ne sillä parane. Sitä tarvitsee molempia: hyviä ja huonoja, että oppii tuntemaan ittensä”, toteaa satavuotias.

Edellä kuvattu perustuu Haapavesi-lehdessä olleeseen satavuotishaastatteluun ja lähipiirin kertomuksiin.

Aini Pakola (siskon tyttären tytär) ja Eeva Eriksson (siskon tytär) tervehtimässä Anna Liisaa

TÄYDEN KYMPIN ÄITI

Tauno ja Anna Pirneksen maanviljelijäperheen ensimmäinen lapsi Jenny syntyi 7.4.1925. He asuivat silloin Kiteen Riihijärven kylässä. Kansakouluun Jenny meni 10-vuotiaana ja kävi sitä neljä luokkaa. Oppilas oli ahkera ja lahjakas. Jennyllä oli erittäin kaunis käsiala. Hän oli hyvä kirjoittamaan ja lukemaan.

Kotona varttuessaan Jenny teki kaikenlaisia maalaistalon töitä ja hoivasi nuorempia sisariaan, joista kaksi näön heikettyä sokeutui. Hän hoiti perheen asioita, jotka vaativat kirkonkylään menemistä. Kesällä matka sujui isän polkupyörällä, talvisin hiihtämällä. Matkaa suuntaansa oli lähes parikymmentä kilometriä ja soratien kunto nykyisiin teihin verrattuna vaatimaton. Jatkosodan aikana kesällä 1944, Neuvostoliiton suurhyökkäyksen alettua, oli Jenny kotikarjansa kanssa evakossa Rääkkylässä. Matka karjan kanssa tehtiin tietenkin jalkapatikassa.

Tulevan aviomiehensä Jenny tapasi ensimmäisen kerran tammikuussa 1945 Rokkalan maamiesseuran talolla tansseissa. Hän lähti sinne äitinsä vastusteluista huolimatta naapurin tytön pyytäessä häntä seurakseen. Jenny itse ei tanssinut, vaan seurasi sivusta muiden pyörähtelyä. Paikalla oli Nenosen Uno, joka tuli juttusille Jennyn kanssa. Illan päätteeksi Uno saatteli Jennyä kotiinsa tammikuuisessa kuutamoyössä ja siitä seurustelu sitten alkoi.

Jennyn ja Unon häitä juhlittiin 9.6.1945. Jenny ja Uno muuttivat perheineen Kiteeltä Tohmajärven kautta Joensuuhun, jossa Jenny edelleen asuu. Jenny hoiti yhä suurenevaa perhettä. 1950-luvun loppupuolella Nenos-perhe oli jo 9-henkinen. Kyllä silloin perheen äidillä riitti tekemistä. Lauantaisin puulämmitteisessä uunissa Jenny paistoi leivät, pullat, karjalan piirakat ja loppulämmössä muhi kypsäksi karjalanpaisti. Lauantain saunomisen jälkeen kertyi aikamoinen määrä likapyykkiä, kun perhe vaihtoi asujaan puhtaisiin. Siispä maanantaina äiti-Jenny oli pyykinpesuommissa. Pyykkivesi lämmitettiin saunapadassa, pulsaattorikone porskutti aikansa ja käsilingolla puristettiin ensin vesi pestyistä vaatteista. Kyllä siinä paita ja housu poikineen pyöri Jennyn käsissä. Jokapäiväistä työtä oli ruoan laittaminen oheistoimineen, kodin siistinä pitäminen, lasten vaatteista huolehtiminen ja monet arkipäivän touhut. Ansiokkaasti Jenny huolehti lapsikatraan kasvattamisesta. Hän neuvoi ja opasti meitä lapsiaan rehellisiksi ja vastaamaan tekosistamme. Monesti me pojan koltiaiset koettelimme äitimme hermoja, mutta rauhallisella ja rakentavalla nuhtelulla hän meille neuvoi, mikä oli oikein ja suotavaa.

Vaativan ja välillä raskaankin kotityön lisäksi Jenny toimi seurakunnan työssä. Hän piti useita vuosia sunnuntaisin pyhäkoulu. Diakoniatyötä hän teki aktiivisesti ompeluseuroissa, joita usein pidettiin meillä kotona. Valmistuneet tuotteet myytiin myyjäisissä ja kertyneet varat annettiin seurakunnan diakoniatyön tukemiseen. Niinivaaran lähimmäispalvelutalossa Jenny kävi erään yksinäisen vanhuksen luona lukemassa hänelle erilaisia tekstejä, keskustelemassa, ulkoilemassa ja pitämässä muutenkin seuraa. Pielisensuun kirkon emännän apuna Jenny toimi usein tämän tarvitessa apua tilaisuuksien järjestämisessä. Muutenkin Jenny touhusi paljon seurakunnan erilaisissa tapahtumissa vapaaehtoisena. Tästä johtuen meillä Niinivaaran kodissa tuttuja vieraita olivat seurakunnan monet työntekijät. Myöhemmin Oulun hiippakunnan piispaksi tullut Olavi Rimpiläinen kävi nuorena seurakuntapappina usein meillä pistäytymässä.

Sanotaan, että äiti on äiti elämänsä loppuun asti. Niinpä Jenny aina kantoi huolta meistä lapsistaan ja tuntuu kantavan edelleenkin, vaikka useimmat meistä ovat jo eläkeikäisiä. Hän seuraa, mitä meille, meidän lapsillemme ja lapsenlapsillemme kuuluu, iloitsee, kun elämä meillä menee suuremmitta huolitta ja kantaa huolta jos meillä on harmeja - jopa syyttäkin.

Sairauskohtauksista selvittyään Jenny seuraa taas maailman tapahtumia radion ja television välityksellä ja on selvillä ajan ilmiöistä. Hänen kanssaan juttellessa saa sattuvia ja oivia kommentteja, eikä Jenny ole unohtanut leikinlaskuakaan. Juttu luistaa ja järki pelaa edelleen.

Tällä hetkellä Jenny asustaa yksikseen Karsikon palvelutalossa, jonne hän muutti Uunon kuoleman jälkeen vuonna 2003. Päivittäiset toimensa hän hoitaa edelleen itse, vaikka ikää tulee jo 90 vuotta. Palvelutalon hoitaja käy tarvittaessa auttamassa häntä päivittäin. Lisäksi paikkakunnalla asuvat lapset ja lapsenlapset antavat apua ja seuraa Jennylle useastikin viikossa.

Sulo Nenonen (kirjoittaja on Jennyn poika)

Jenny Nenonen, o.s. Pirnes

NUORIMMAN IKÄLUOKAN SOTAVETERAANI

Vilho syntyi Haapavedellä 14.4.1925. ”Koulunkäynti ei oikein kiinnostanut. Mäenlasku Korkatin mäkirinteillä oli hauskaa. Parasta oli, kun sai päästötodistuksen. Oli rinnus auki ja sai määrätä itse, mitä tekee”, muistelee Vilho. Vilho oli 18 joutuessaan sotakoulutukseen. Hänen piti olla ylimääräinen vuosi armeijassa: ensin rakentamassa korsuja ja juoksuautoja, sitten rintamalla Viipurinlahdella ja Kanneljärvellä sekä lopuksi Lapin sodassa.

Sodan jälkeen Vilho oli töissä siltatyömailla, rakennuksilla sekä metsä- ja maataloustöissä. Puoliso Orvokki löytyi Haapavedeltä. Etelä-Suomessa oli tuohon aikaan pulaa työvoimasta. Nuoripari pani lehteen työnhakuilmoituksen ja he saivat kutsun Läyliäisiin ison maatalon työntekijöiksi ja muonamiehiksi. Parin vuoden jälkeen he palasivat takaisin Haapavedelle ja rakensivat talon - Jussilan – Leppiojalle lähelle Vilhon lapsuuden kotia. Etelässä hankitut maanviljelystaidot olivat hyödyksi ja rakentamista varten hankitut lainat tulivat pian maksetuiksi. Talkoot olivat tuohon aikaan suosittuja. Näin kyläläiset auttoivat toisiaan. Nyt talo on Matti-pojan hyvässä hoidossa.

Orvokki sairastui 90-luvulla Alzheimerin tautiin. Hänen jouduttua sairaalan vuodeosastolle kävi Vilho häntä katsomassa ja syöttämässä joka päivä. Toiseksi vanhimman pojan äkillinen kuolema ja puolison poismeno olivat Vilholle kova paikka. Vilho asuu nyt kotonaan poikansa Aaronin kanssa. Hän käy mielellään sotaveteraanien kuntoutuksessa ja yhteisissä kahvilitilaisuuksissa. ”Viitsiikö näin vanha sanoakaan, että hyvin menee!” hän toteaa.

Mari Pirnes-Mäyrä (kirjoittaja on Vilhon pojan tytär)

Vilho Marin tyttären Violan kanssa

Ruut Haapsaari vaimonsa Jorma Haapsaaren sylissä

SUKUUN SYNTYNEITÄ PIKKU PIRPANOITA

Pirnes-sukukuntiin on syntynyt runsaasti lapsia. Tähän on koottu ne viimeisen vuoden aikana syntyneet, joista olemme saaneet tiedon lehden painatukseen mennessä.

KARJALAN PIRNEKSET

Rasmus Roni Rafael Helin, 10.9.2013 Nastola (Jenny o.s. Mäntynen & Henry Helin)

Ruut Irja Anneli Haapsaari, 7.12.2013 Nastola (Kati Haapsaari)

Pinja Oona Annikki Haapsaari, 11.2.2014 Nastola (Petri Haapsaari & Tanja, o.s. Talola)

Sanarya Shvan Barzan, 1.7.2014 Nastola (Jasmin Mäntynen & Shvan Barzan Omar)

Noel Elias Ensio Nenonen, 5.11.2014 Tampere (Petri Nenonen & Noora, o.s. Hintikka)

Aapo Topias Karhu, 17.12.2014 Lahti (Sini o.s. Pirnes & Tero Karhu)

Aapo

Sanarya

HAAPAVEDEN PIRNEKSET

Jose Elian Pirnes, 23.3.2013 Muhos (Vesa Pirnes & Hannariikka o.s. Mikkonen)
Lumi Emilia Pirnes, 5.4.2013 Toholampi (Joonas Pirnes & Nita o.s. Syri)
Frida Emilia Pirnes, 23.8.2013 Oulainen (Heikki Pirnes & Riikamaria o.s. Myllykoski)
Arttu Juhani Pirnes, 11.9.2013 Kannus (Jaakko Pirnes & Janika o.s. Syri)
Alvar Selim Olavi Agul, 18.10.2013 Helsinki (Anna o.s. Pirnes & Cagri Agul)
Iita Anne Maria Junes, 3.11.2013 Kuopio (Soili o.s. Pirnes & Jani Junes)
Niki Matias Pirnes, 4.11.2013 Siikajoki (Topi Pirnes & Riikka o.s. Kallio)
Joonatan Juhana Ylikulju, 9.11.2013 Muhos (Maija-Leena o.s. Pirnes & Ismo Ylikulju)
Jimi Erkki Tapio Pirnes, 7.3.2014 Oulainen (Jani Pirnes & Minna o.s. Ilomäki)
Isak Tapani Pirnes, 13.3.2014 Turku (Mika Pirnes & Sara o.s. Happonen)
Isla Olivia Karsikas, 21.3.2014 Siikajoki (Laura o.s. Pirnes & Mika Karsikas)
Viola Linnea Mäyrä, 25.6.2014 Haapavesi (Mari o.s. Pirnes & Esa Mäyrä)
Vilja Ellen Pirnes, 4.7.2014 Toholampi (Vesa Pirnes & Hannariikka o.s. Mikkonen)
Anton Timo Taimo Kärki, 22.7.2014 Oulainen (Mira o.s. Pirnes & Jari Kärki)
Helmi Lilian Pirnes, 29.9.2014 Muhos (Vesa Pirnes & Hannariikka o.s. Mikkonen)
Petrus Eemeli Kurtti, 9.10.2014 Rauma (Elisa o.s. Pirnes & Toni Kurtti)
Kuvat (Aapo, Hilla, Sanarya ja Ruut, sekä Viola isoukkinsa kanssa)

ELÄMYKSEKÄS SUKUTAPAAMINEN HEINOLASSA

Lauantaina 5.7.2014 kokoontui kuutisenkymmentä Karjalan tai Haapaveden Pirneksiin tai Laukka-sukuun kuuluvaa sukutapaamiseen Heinolan seurakuntatalolle. Sukuviirin noston jälkeen Unto Pirnes toivotti osanottajat tervetulleeksi. Hän muistutti puheessaan, kuinka hattujen sota, pikkuviha ja sitä seurannut rajojen muuttaminen oli se vaihe, josta alkoi niin Karjalan Pirnesten, Haapaveden Pirnes-sukukuntien kuin 175:detttä juhlavuottaan viettävän Heinolankin tarina.

Varsinaisen sukukokouksen ja ruokailun jälkeen alkoi seinälle ripustettujen sukutaulujen äärellä vilkas keskustelu. Paikalliset taiteilijat: haitaristi Antti Aronen ja laulaja Jouko Keskinen, esittivät taitojaan ja heidän johdolla sujuivat luontevasti Karjalaisten ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntalaulut. Suvun oma tyttö Katariina Hynynen ja hänen ystävänsä Erica hurmasivat taitavalla tanssiesityksellään. Yhtä sulavasti sujui heiltä myös suvun ahkerien naisten ja miesten värkkäämien arpajaisvoittojen jako onnettaren suosimille.

Yhteisen ohjelman lopuksi järjestetty Pentti Pirneksen juontama naulanlyöntikisa oli jännittävä ja hauska. ”Isi ei osaa!” tuskailevat ”pirnesväyn” pojat äidilleen isän lisätessä jännitystä hidastelemalla ennen joukkueensa voittoisaa loppukiriä. Kisan lopuksi kaikki osanottajat saivat upeat diplomit Maija Seppäselältä, joka oli ne myös suunnitellut. Naulauskisan lähtökohtana olivat sukukirjan lukeneille tutut tarinat Tauno ja Heikki Pirneksestä, joiden jälkeläisiä oli myös mukana tapahtumassa. Tauno osallistui 19-vuotiaana vapaaehtoisena sisällissodan Raudun taisteluihin ja kaatui myöhemmin jatkosodassa. Heikki puolestaan ehti olla sisällissodan aikaan reilun viikon Viipurin keskuskasarmilla vartio-osaston päällikkönä. Tästä hänet tuomittiin valtiorikosoikeudessa ja hän istui tuomiotaan Riihimäellä, kunnes hänet armahdettiin. Vankilaaikanaan käsistään kätevä Heikki teki vaimolleen - suutarin tyttärelle - upeat puiset saapikkaat. Heikin tyttärentyttären kokousvänen nähtäväksi tuomat kengät ja Heikin tyttärelleen lahjoittama kaunis koru herättivät ansaittua ihailua. Myöhemmin Heikistä tuli rakennusmestari. 1930-luvulla hän asui Heinolassa ja voitti täkäläisen naulanlyöntikisan. Tästä syntyi idea sukukuntia hienosti yhdistävästä kilpailusta.

Sukutapaaminen jatkui valinnaisen ohjelman merkeissä. Osa suvun jäsenistä tutustui museolla Barokki-näyttelyyn, osa taas kokeili taitojaan frisbeegolfissa Heinolan harjulla. Valokuva keisarin poppelin juurella oli mukava päätös päivälle. Jotkut jäivät nauttimaan Heinolan kulttuuritarjonnasta vielä sunnuntaiksikin. Myös sukututkimus- ja julkaisuryhmä teki sunnuntaina suunnitelmiaan Heinolan Harjupaviljongin historiallisessa, viehättävässä ympäristössä.

Naulanlyöntikisa kuumimmillaan

Kisatunnelmaa

Voittajien on helppo hymyillä...

... mutta niin myös hopeajoukkueen!

Heikki Pirneksen puusta veistämät kengät

Heikin lahja tyttärelleen (sisältää Heikin ja Hannan kuvat)

Heinolan Harjupaviljonki

Sukututkimusryhmä koolla 8.7.2015

TUTKIMUS- JA SUKUKIRJAHANKE

Haapaveden ja Karjalan Pirsten sekä lautamies Matti Laukasta polveutuvien muiden sukukuntien yhteinen tutkimus- ja kirjahanke on haastava. Tavoitteena on kirjasarja, joka muodostuisi perusosasta ja sukukuntakohtaisista erilliskirjoista. Perusosa sisältäisi kuvauksen yhteisistä juurista, eri sukukuntien asuinpaikkahistoriaa, tietoa nimien merkityksistä sekä kuvia ja tarinoita. Sukukuntakohtaisissa erilliskirjoissa olisi perhetaulut hakemistoineen sekä lisää tarinoita ja valokuvia.

Sataa vuotta vanhemmat tiedot ovat pääosin koossa. Työn alla on nykypolvien tietojen kokoaminen. Se onkin varsin vaativa ja aikaa vievä tehtävä. Yhteyksien saaminen teettää töitä. Suurin osa suvun jäsenistä on todella kiinnostunut ja toimittaa tietoja auliisti, osa vähän nihkeämmin.

Työryhmässämme Matti Pirnes, Salme Laitinen, Väinö Pirnes ja Kyösti Råman kokoavat tietoja Haapaveden Keskitalossa asuneista Pirneksistä ja Jari Laukka kokoaa yhteen kaikkien Haapaveden Pirnes-sukukuntien ja Laukka-sukuhaarojen tiedot. Minä kokoan tietoja Abel Pirneksen jälkeläisistä, tuen muita ja täydennän Karjalan Pirsten tietokantaa yhdessä Eeva Hasusen kanssa.

Pyrimme saamaan tietojen keräämisapua eri sukuhaarojen aktiivisilta ja yhteistyöhaluisilta ihmisiltä. Aiomme järjestää lauantaina 6. kesäkuuta Haapavedellä Aakonmajalla **yhteisen tutustumis- ja keskustelutilaisuuden**, jossa voimme tarkistaa tietoja ja keskustella julkaisuista.

Sukututkimustyö on varsin kallista (virkatodistukset, matkat, kirjeenvaihto, puhelut, tietokonekulut, kirjoitus- ja taittotyö jne.). Myyntitulojen on peitettävä kulut. Kannattavan painos- ja myyntimäärän alaraja perinteisellä kirjalla on noin 250 kpl. Sähköinen kirja on edullisempi, mutta sekin on hinnoiteltava. On siis ratkaistava, julkaistaanko kirjat perinteisinä kirjoina vai sähköisesti (muistitikulla tai netissä salasanalla). Ikääntyneempi polvi näyttää olevan enemmän perinteisen, nuorempi sähköisen kirjan kannalla. On tietysti mahdollista julkaista peruskirja perinteisenä ja sukukuntakohtaiset perhetaulut ja hakemistot sähköisinä.

Kerro oma mielipiteesi työryhmälle!

Kiinnostuksensa kirjan ostamiseen on tähän mennessä ilmoittanut noin 90 henkilöä. Ennakkovarauksen voit vahvistaa maksamalla 20-30 € ennakkomaksun yhdistyksemme tilille (Karjalan Pirnekset ry, **FI33 17453000 0338 96**, viestikenttään teksti: **sukukirjan ennakkovaraus**). Hankkeen toteutumista edistää, jos saamme taloudellista tukea pienten lahjoitusten muodossa. Lahjoituksen voi halutessaan osoittaa yhdistyksemme tilille (viestikenttään teksti: **lahjoitus kirjahankkeelle**). Jos hanke jostain syystä kariutuu, sukuyhdistys sitoutuu palauttamaan suoritukset.

Tutkimus- ja kirjahankkeen tarkoituksena on yhdistää eri Pirnes-sukukuntia. Yhdessä ja yhtenäisenä sukuyhteisönä toimien meillä on elämisen mahdollisuuksia. Tämä merkitsee ehkä myös tarvetta muuttaa sukuyhdistyksen nimeä. Nimen säilyttämisellä on kannattajansa, mutta enemmistö näyttää kannattavan nimen muuttamista Pirnekset ry:ksi. Yhteistyön arvon ymmärtäminen on ehkä vaativin haasteemme.

Huolehdiathan, että omat ja lähipiirisi tiedot ovat tutkijoilla ja kaikilta osin ajan tasalla!

Unto Pirnes

Voit ottaa tarvittaessa meihin yhteyttä:

- Matti Pirnes: puh.040 - 546 6842, pirnesmatti@gmail.com
- Väinö Pirnes: puh. 050 - 538 1765, vaino.pirnes@kolumbus.fi
- Jari Laukka: puh. 040 - 754 8258, jallu.laukka@kotinet.com
- Unto Pirnes: puh. 0400 – 249 827, unto.pirnes@kolumbus.fi

MITEN SUKUA TUTKITAAN?

Sukututkimus voi olla pienimuotoista harrastusta ilman julkaisutavoitteita tai sitten tavoitteena on tehdä ”ammattimainen” sukuselvytykset ja julkaista tutkimuksen tulokset.

Sukuselvytystyö koostuu tietojen keruusta, niiden kokoamisesta **sukutietorekisteriin**, rekisterin ylläpidosta ja tietojen saattamisesta julkaistavaan muotoon. Tietojenkeruuvaihe on ajallisesti ja ammattitaidollisesti vaativin. Tiedot jakaantuvat kahteen osaan: sataa vuotta vanhempiin ja sataa vuotta nuorempiin, eli pääosin elossa olevia ihmisiä koskeviin tietoihin. Sataa vuotta vanhempia tietoja löytyy (siltä osin kun ne ovat säilyneet) seurakuntien arkistoista (kirkonkirjat), kansallisarkistosta ja maakunta-arkistoista sekä osittain myös netistä Suomen sukututkimusseuran HisKi-tietokannasta ja Suomen sukuhistoriallisen yhdistyksen kopioimista kirkonkirjoista.

Tiedoissa on paljon puutteita ja virheitä, joten ne on pyrittävä tarkistamaan useammasta lähteestä. Tärkeimpiä tietolähteitä ovat kaste- ja rippikirjat. Rippikirjoissa tiedot on yleensä koottu kylittäin ja taloittain. Muita tietolähteitä ovat mm. henkikirjat, verokirjat ja perunkirjat. Pitäjähistorioista sekä kylä- ja sukukirjoista voi myös saada tietoja, mutta vaarana on mahdollisten virheiden kertautuminen.

Sataa vuotta nuorempia tietoja saa virkatodistuspyynnöin seurakunnilta (kallista ja usein hidasta), väestörekisteristä tai pyytämällä tiedot ihmisiltä itseltään. Sukupolviketjujen rakentuminen nykyisten ja

vanhempien sukupolvien välille on joskus haastavaa. Ihmisten muutot lisääntyivät 1800-luvun loppupuolelta alkaen merkittävästi. Muuttoketjujen seuraaminen on usein työlästä.

Sukututkimusta säätelevät tietosuojalaki ja sukututkimuksen hyvät käytännöt. Tietosuojalaki ei rajoita tietojen keräämistä sukututkimusrekisteriin. Kun rekisterin aineistoa aiotaan käyttää sukujulkaisussa, on siitä laadittava rekisteriseloste. Oma rekisteriselosteeni löytyy Karjalan Pirnosten kotisivuilta. Sukujulkaisun tekijän ei tarvitse pyytää lupaa tietojen julkaisemiseen, mutta rekisteröityjen henkilöiden on saatava tieto siitä, että he ovat mukana ko. tutkimusrekisterissä. Käytännössä tiedottamisvelvollisuus hoituu tietojen keräämis- ja tarkistusvaiheessa tai kun otetaan sukujulkaisun ennakkotilauksia tai lähetetään sitä koskeva markkinointikirje. Tutkijan on henkilön pyynnöstä oikaistava, poistettava tai täydennettävä rekisterissä oleva virheellinen, tarpeeton, puutteellinen tai vanhentunut tieto. Jos henkilö kieltää tietojensa julkistamisen, on päätöstä kunnioitettava. On selvää, ettei elävistä henkilöistä (eikä muistakaan) saa julkaista loukkaavaa tietoa.

Sukututkijalla täytyy olla riittävä koulutus tutkimustyöhön. Hänellä täytyy myös olla riittävät tiedot asutushistoriasta ja yhteiskunnallisesta kehityksestä ajalta, jolta sukua mahdollisessa julkaisussa käsitellään, jotta suvun historia niveltyy luontevasti yleiseen historialliseen kehitykseen. Tutkijalla, joka osallistuu myös julkaisuhankkeeseen, on hyvä olla tarinallisen kerronnan taitoa sekä riittävät tekstin tuottamisen ja valokuvien käsittelyn taidot. Tutkimustyö on varsin kallista. Sukukirjat ovat kulttuurisesti arvokkaita ja siksi niiden sisällön ja painotyön laatuun tulisi panostaa riittävästi. Tuottojen on siten oltava riittäviä kulujen peittämiseen.

Sukututkija kohtaa työssään myös perin inhimillisiä kysymyksiä: ”Isäni kärsi koko elämänsä siitä, ettei hän tiennyt isästään.” Tieto biologisista vanhemmista ja juurista on ihmisille hyvin tärkeä asia. Vaikkei tyhjentäviä vastauksia löytyisikään, voi luottamuksellinen keskustelu tukea henkilön identiteettiä ja lujittaa sidettä tiedossa oleviin juuriin. Ennen adoptiolapsia ei välttämättä kirjattu sukutiedostoihin. Nykyään on toisin. Näin myös lapsi, joka ei ehkä koskaan tule tietoiseksi biologisista juuristaan, saa oman perheen myötä myös oman suvun. Sosiaalinen side ei korvaa biologista sidettä, mutta on usein tuiki merkityksellinen asia.

Unto Pirnes

KUULUTKO SUKUUNI 2014

Kuulutko Sukuuni -tapahtuma järjestettiin 11.-12.10.2014 Vantaalla. Yhdistyksellämme oli tänäkin vuonna oma esittelyosasto. Esittelystä huolehti neljän miehen tiimi: Väinö ja Matti (Hv) sekä Unto ja Esa (Ka). Osastollamme oli mukavasti kävijöitä. Saimme tutustua ja käydä keskusteluja monien sukukunttiimme kuuluvien kanssa. Tapahtumassa vieraili lähes tuhat ihmistä. Järjestelyistä vastasi yhdistyksemme hallituksen jäsen Eeva Hasunen.

Tämän vuoden tapahtuma järjestetään 10.-11.10.2015 samassa paikassa. Todennäköisesti osallistumme tälläkin kertaa.

Karjalan Pirnesten näyttelyosasto: Unto esittelee

Väinö Pirnes tutkimassa sukutauluja

SODAN JALOISSA

Ajoimme vaimoni Liisan kanssa kapeaa sivukatua Etiopian pääkaupungin Addis Abeban keskustassa. Tämä oli oikotie postitoimistoon, jossa meillä oli postilokero. Katu oli kapea, pienten peltikattoisten asuintalojen, kauppojen ja baarien reunustama. Käytin tätä reittiä lähes päivittäin käydessäni postilokerolla, jolloin vältin keskustan valtaväylien ruuhkan ja liikennevalot tai liikennepoliisit.

Ajettuamme noin sata metriä alkoi kuulua räiskähdyksiä. Vaimoni sanoi, että jossain ammutaan. Sanoin hänelle, että joku hakkaa kepillä metalliaitaan, miltä räiskäykset kuulostivatkin. Jatkettuamme jonkin matkaa räiskintä tiheni ja kuului vingahduksia luotien kimmotessa kivisistä seinistä, jolloin minustakin kuulosti, että jossain todella ammuskellaan. Huomasin kadun varrella oikealla puolella baarin, jonka ovi oli auki. Sanoin vaimolleni, että minä ajan tuon baarin eteen. Mene matalana baariin sisälle ja pysy matalana. Minä tulen perässä. Syöksyimme sisälle ja siellä makasi lattiantäydeltä ihmisiä - enimmäkseen miehiä - suojassa ammuskelulta. He tekivät meille tilaa ja asetuimme pitkäksemme pöytien alle, jonne ulkoa mahdollisesti tulevat amukset eivät osuisi. Miehet näkivät että vaimoni pelkäsi, taputtivat häntä olkapäälle ja sanoivat: ”No problems madam!”

Tilanne oli ohi parissa kymmenessä minuutissa, ja kun ammuskelu vaimeni, jatkoimme matkaamme. Ammuskelu oli kahden erimieltä olevan ryhmittymän kahinointia ja jatkoa edellisen viikon lopulla tapahtuneelle vallankaappausyritykselle, jossa valtion päämiestä Mengistu Haile Mariamia yritettiin syöstä vallasta. Meitä, ulkomaalaisia, he tuskin olisivat ottaneet maalikseen, mutta joutuminen tulilinjalle olisi saattanut olla kohtalokasta.

Koko hässäkkä oli alkanut edellisen viikon lopulla. Perjantai-iltana työpäivän päätyttyä vaimoni ja minä olimme menossa tapaamaan suomalaista lähetystyöntekijää, joka oli kutsunut meidät päivälliselle lähetysasemalle Mekanissaan, Addis Abeban laitakaupungille. Matkalla oli tarkoitus ajaa kaupungin keskustan halki ja käydä hakemassa saapunut posti lokerostamme pääpostista kaupungin keskustasta.

Saavuimme keskustan aukiolle, Revolution Squarelle, jossa ryhmä poliiseja pysäytti meidät kysyen, minne olimme menossa. Kerroin suunnitelmamme ja matkareitin. Poliisi sanoi, että valitettavasti emme voineet ajaa keskustaan, mutta voimme kyllä jatkaa Mekanissaan ja viittasi meitä jatkamaan matkaamme rautatieasemalle johtavaa katua pitkin. Kun kysyin, mistä oli kysymys, hän vain hymähti ja viittasi meitä jatkamaan. Ajoin rautatieaseman edustalle pääkadun, Churchill Roadin, risteykseen, josta katsoin kaupungin keskustan suuntaan. Pääkadulla oli useita panssarivaunuja tykkien piiput suunnattuina kadun varrella sijaitsevaa ilmavoimien esikuntarakennusta kohti. Päätelin että kysymys oli jostain vakavammasta.

Samoihin aikoihin suomalainen työtoverini istui työpäivän päätteeksi etiopialaisen kollegansa kanssa ilmavoimien esikunnan vieressä sijaitsevan Ethiopia-hotellin terassilla ”iltapäiväkaljalla”. He havahtuivat, kun heidän pöytänsä vieressä olevan tiilisen, pari metriä korkean aidan yli kääntyi tykin piippu. He kurkistivat aidan yli ja näkivät, että kadulle oli pysäköity panssarivaunu, joka suuntaili tykkiään kadun toisella puolella olevaa rakennusta kohti.

Tällä kertaa vallankumous ei onnistunut. Vallankumousta yrittäneet ilmavoimien kenraalit menettivät henkensä ja esikunnan seinässä oli usean viikon ajan tykillä ammuttu reikä varoituksena mahdollisille vallankumousta yrittäville.

Meille tämä tapaus oli taas kerran muistutus siitä, että asuimme sotaa käyvässä maassa. Elämäämme Addis Abebassa Ethiopian armeijan sissejä ja vapautusliikkeitä vastaan pohjoisissa Eritrean ja Tigren maakunnissa käymä sota ei paljontaan vaikuttanut. Suurin rajoitus oli öisin voimassa oleva ulkonaliikkumiskielto. Piti muistaa, että oli oltava kotona ennen puoltayötä. Mikäli poliisit tavoittivat yöllä kaupungilla hortoilevan ulkomaalaisen, he saattelivat tämän kotiin, eikä siitä ollut yleensä muita seuraamuksia. Kun matkustettiin Addis Abeban ulkopuolelle, niin kuin työni takia usein jouduimme tekemään, tarvittiin kulkulupa. Se ei kuitenkaan ollut ongelma. Lupa saatiin aina ja minne vain oli tarpeen mennä joko työn tai huvimatkan takia. Lupia ei edes tarkastettu kovin tarkasti. Poikkeus olivat tietyt sotatoimialueet. Sinne ei ollut asiaa.

Etiopiaa diktaattorin ottein hallinnut Mengistu Haile Mariam oli perinyt sodan jo edeltäjältään keisari Haile Selassielta. Mengistun kukistuttua ja Eritrean itsenäistyttyä sota puhkesi uudelleen, nyt Eritrean vallanpitäjien ja Ethiopian uusien vallanpitäjien - entisten sissiaseveljien - välille. Kysymys oli raja-alueella olevasta kivikkoisesta, lähes asumiskelvottomasta kukkulasta, jonka kumpikin osapuoli halusi omakseen. Nyt, yli kaksikymmentä vuotta myöhemmin, asia on yhä ratkaisematta. Alueella ovat YK:n rauhanturvaajat estämässä osapuolia ampumasta toisiaan. Suomalaisiakin on osallistunut kyseiseen operaatioon. Kun on halu sotia, syy siihen löytyy aina.

Väinö ”Väiski” Pirnes

PARI SANAA KIRJOITTAJASTA

Väinö on joulun lapsi. Tulevana jouluaattona hän saavuttaa 80 vuoden iän. Väinöllä on rakennusmestarin koulutus. Suuren osan elämäntyöstään hän on tehnyt sähkövoimaverkkojen parissa suunnittelemalla ja johtamalla niiden toteutusta. Hän tuli Imatran Voiman voimajohto-osaston suunnittelijaksi 1961 ja ryhmäpäälliköksi 1975. Hän oli IVO-International Ltd:n projektipäällikkönä ja asiantuntijana monissa ulkomaisissa projekteissa Egyptissä, Etiopiassa, Saudi-Arabiassa, Bangladeshissä, Nepalissa, Laosissa jne. Vielä eläkepäivinäkin hänen asiantuntemustaan tarvittiin. Väinölle on kertynyt runsaasti kokemuksia muista kulttuureista. Edellä lukemasi tarina on yksi niistä.

Väinö on toiminut aktiivisesti Voimalaitosmestari-kerhossa ja kerhon puheenjohtajanakin. Hän kuului 2008 julkaistuun Voimarakennusmestari-kerhon 50-vuotisjuhlijulkaisun toimittajakuntaan. Väinö on yhdistyksemme aktiivinen jäsen. Viime vuosina hän on ahkeroinut yhtenä tutkimusryhmämme jäsenenä.

Unto Pirnes

PUHUTTELEVA ELÄMÄNTYÖ

Serkkuni Veikko syntyi kohta sodan jälkeen Kiteen Närsäkkälässä, Pekka Gröhnin ja Anna o.s. Pirneksen poikana. Syntymäkotini on kolmen kilometrin päässä rajasta ja vanhempien ensimmäinen talo jäi rajavyöhykkeelle.

Veikon ura alkoi hahmottua jo varhain. Hän opiskeli arkkitehdiksi Lahden teknillisessä oppilaitoksessa. Käytännön oppia hän hankki Arkkitehtitoimistojen Jorma Vuorelman ja Unto Ojosen palveluksessa. Oman arkkitehtitoimiston, Veikko Gröhn Ky:n (sittemmin VG-Group Oy) Veikko perusti Lahteen 1975.

Veikon aikaansaannokset arkkitehtina ovat vaikuttavat. Merkittävin on hänen elämäntyönsä Suomen vapaakristillisten kirkkojen suunnittelijana. Hän on tutkinut kirkkoarkkitehtuurin yhteyttä jumalanpalveluselämään ja kehittänyt uuden kirkkorakennustyylin vapaiden seurakuntien kirkkorakennuksiin. Siinä muotokieli ja tilaratkaisut yhdistyvät kodinomaisesti. Gröhnin toimiston suunnittelema kirkkorakennuksia on 19 eri puolilla Suomea. Ensimmäinen oli Joensuun helluntaiseurakunnan vuonna 1976 valmistunut Siion-temppeli. Veikon piirtämille kirkkoille on ominaista kolmioaihe, joka heijastaa Jumalan kolminaisuutta sekä arkkitehtonista kolmiyhteyttä: kauneus, kestävyys ja rakenteellinen toimivuus.

Veikko on ollut mukana useissa kansainvälisissä hankkeissa, joista tässä mainittakoon maamme ensimmäisinä kehitys yhteistyöhankkeena Keniaan rakennetut orpokoti, sairaalan laajennus ja koulu, Floridan Orlandoon suunniteltu Suomi-kylä -hanke sekä sen jatkohanke Espanjassa. Suomi-kylä -hanke kaatui 90-luvun alun laman myötä rahoitusongelmiin ja suunnitelmat menivät jäihin. Vaikeimpina aikoina Gröhnin toimisto teki töitä eri puolilla Venäjää. Laman jälkeen toimisto on keskittynyt kauppakeskuksiin ja muihin liikerakennuksiin, joita on rakennettu runsaasti eri puolilla Suomea. Tilajina ovat olleet niin valtakunnalliset isot rakennusliikkeet kuin kauppa- ja palvelusyrityksetkin. Espanjan projekti on voimissaan ja rakentaminen odottaa taloudellisten suhdanteiden nousua.

Veikko on suorittanut arkkitehtuurin ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon. Yhdessä puolisonsa Marjan (o.s. Vesa) kanssa he opiskelivat teologiaa mm. Walesin yliopiston Master of Theology in Ministerial -ohjelmassa, joka johti ylemmän maisteritasoisen tutkinnon (Mth) suorittamiseen keväällä 2008.

”Kutsuva kirkko: arkkitehti Veikko Gröhnin elämäntyö” -kirja on Veikon lahjoittamana yhdistyksemme hallussa ja lainattavissa.

Unto Pirnes

Arkkitehti vaihtoi piirustuslaudan synnyinkotinsa kuistin huuruiseen ikkunaan

ELÄMÄN EVAKOITA

Kun aloin tutkia äitini evakkotaivalta elokuussa 2012, minulla oli pieni vihi, miten isäni suku liittyisi Jääskeen. Jokunen vuosi aikaisemmin oli Karjala-lehdessä kirjoitus Karjalan Pirneksistä. Heidän kantaisänsä oli lähtenyt perheineen Haapavedeltä ja hän oli ollut aiemmin Laukka. Karjalan Pirnesten kotisivulla löytyi sukupuu, joka alkoi Jääsken Laukkalan kylässä v. 1490 syntyneestä Juho Laukkasesta (Laukasta) Sukupuuhun oli merkitty seitsemänneksi sukupolveksi Karjalan Pirneksien kantaisä. Aavistin, että jos nuo Pirnekset olivat samaa sukua kuin minä, Juho Laukka(nen) olisi minunkin esi-isäni.

Lokakuussa 2012 oli valtakunnallinen Kuulutko sukuuni -tapahtuma Vantaalla. Olimme mieheni kanssa Jääskeläisten sukuseuran kokouksessa, kun tapahtuman esitteestä huomasin, että Karjalan Pirnekset olivat yksi näytteilleasettajista. Suunnistin heidän osastolleen, jossa puheenjohtaja Unto Pirnes oli paikalla. Esittäydin ja kerroin Hermanni-papasta, joka oli käynyt Amerikassa tienaaamassa talorahat. Unto totesi, että melko varmasti olemme samaa sukua, mutta varmistus tuolle asialle saadaan haapavetisen sukututkijan Jari Laukan kautta. Kun seuraavan viikon alussa sain vahvistuksen, olin onnesta sekaisin, enkä oikein pystynyt nukkumaankaan. Olin ollut oikeilla jäljillä: minulla on juuret ja ne ovat Jääskessä!

ENSIMMÄINEN EVAKKO

Juho Laukka(nen) on asunut Haapavedellä verotietojen mukaan noin vuosina 1520-1548. Mikä on ollut syynä, että hän on lähtenyt Karjalan kannakselta pohjoiseen noin 30-vuotiaana? Onko hän lähtenyt yksin vai poikaporukassa, jossa on voinut olla useita saman kylän nuoria miehiä, vai onko hänellä ollut vaimo mukana? Onko hän kulkenut jalkaisin, hevosella vai veneellä? Onko hänellä ollut paljon tavaraa mukanaan, vai onko kulkenut ilman tavaroita? Onko hän lähtenyt lapsuuden kodistaan vihapäissään ovet paukkuen? Vastauksia näihin kysymyksiin on mahdotonta saada. Tämä muistuttaa vuosien 1939-1944 evakkomatkoja niin paljon, että olen nimennyt tämän Juhon kokeman matkan sukumme ensimmäiseksi evakkomatkaksi. Juhon kaksi poikaa (Juho s. noin 1520 ja Heikki s. noin 1525) on molemmat merkitty syntyneiksi Haapavedellä Laukkasten sukuseuran sukututkimuksen mukaan. Tämä voisi tarkoittaa, että Juho on löytänyt vaimon Haapavedeltä. Kun Juho on ollut veroluettelossa jo vuodesta 1520 eli heti tulonsa jälkeen, on hänellä täytynyt olla verotettavaa varallisuutta, mukana tuotua tai hankittua.

Juhon jälkeläinen 12. polvessa on pappani Hermanni Laukka (syntynyt 13.2.1885 Oulaisissa ja kuollut 9.2.1965 Nivalassa). Hän oli Amerikassa vuosina 1905–1909. Siellä hankkimillaan rahoilla hän osti Petäjämäen, entisen kruununorpan, joka sijaitsi Nivalassa lähellä Haapaveden rajaa. Tuohon taloon tuli äitini evakkona ollessaan mentyään isäni kanssa naimisiin. Ympyrä oli sulkeutunut.

ÄITINI EVAKKOMATKA

Äitini Iida Rapo tuli Nivalan Sarjankylään sodan jälkeen isänsä, sisarensa ja kahden veljensä kanssa Lumivaaran Kumolasta. Puolitoista vuotta varsinaisessa evakkopaikassa asumisen jälkeen äitini meni naimisiin Niilo Laukan kanssa ja muutti Petäjämäelle, isäni kotitaloon. Häistä, jotka pidettiin evakkotalossa, silloin 7-vuotias talon tytär on kertonut, että ne olivat iloiset.

Äitini onnistui luomaan hyvät välit appensa Hermanni Laukan ja anoppinsa Lyydian kanssa ja tuli hyvin juttuun isän siskojen ja veljien kanssa. Vain kaksi miniää olivat nurjamielisiä äitiäni kohtaan. Nivalassa - kuten muuallakin Suomessa - oli vallalla nurja asenne Karjalan evakkoja kohtaan. Tämä johtui siitä, että evakkojen asuttamiseen tarvittiin maata, joka jouduttiin ottamaan suurista tiloista. Nuo kaksi miniää olivat suurten talojen tyttäriä. Oli kuin kohtalon ivaa, että he molemmat saivat siirtokarjalaiset vävyt. Petäjämäen väki piti äidistäni, eikä nurja asenne ollut vallalla Petäjämäellä.

Petäjämäälle tuli uusia ruokia Karjalasta: mm. karjalanpaisti ja piirakat. Piirakat olivat niin mieluisia, että äitini leipoi niitä joka lauantai, ja jos joskus ei ehtinyt, oli kuin jotain olisi jäänyt puuttumaan. Koska äidinäiti oli kuollut äitini ollessa vain 12-vuotias, oli äitini oppinut tekemään paljon kotitaloustöitä pienestä pitäen, ja hän oli arvatenkin jo täysi ammattilainen valmistamaan karjalaisia ruokia. Petäjämäan väki sai uusia tuulia ruokalajeihinsa, kuten sienet ja erilaiset uunissa valmistetut ruuat.

Yksi karjalainen ruokalaji vaatii erityismaininnan: kokkelipiimä, jota isäni ei voinut sietää. Kun äitini ei voinut sietää Nivalan perinneruokaa muttia eli pepua (= ohrajauhosta, vedestä ja suolasta keitettyjä kokkareita), vanhempani tekivät jo melko varhaisessa vaiheessa sopimuksen, ettei kumpikaan ärsytä toista noilla ruuilla. Ja hyvin pitivät sopimuksensa.

Pohjalainen juustokeitto, jonka oikea nimitys Nivalassa on punanen hera, ja ternimaidosta tehty uunijuusto ovat olleet äitini mieleen ja hän on pyytänyt tätiäni opettamaan hänelle näiden ruokien teon. Muistan, että juustokeittoa tehtiin aina juhannukseksi ja sitä sanottiin juhannuskeitoksi. Meidän perheen työnjaon mukaan isä valmisti juhannuskeiton.

Lyydia-mummu kuoli sydänkohtaukseen noin puoli vuotta äitini tulon jälkeen. Vanhempani olivat juuri ostaneet isäni vanhemmilta palstan maata, johon oli aikomus ryhtyä rakentamaan omaa kotia. Hanke toteutui kolmen vuoden viiveellä. Kun mummun ahkerat kädet eivät olleet tekemässä naisten töitä, tuli äidilleni melkoinen määrä tekemistä, josta hän on sukulaisilta saadun tiedon mukaan selviytynyt hyvin.

Ei tiennyt karjalaistyttö, minkälaisen puheiden kohteeksi hän joutui, kun pukeutui Munsalan kansallispukuun mennessään veljensä häihin vuoden 1950 tienoilla Nivalan Sarjankylässä. Häät pidettiin morsiamen kotona silloisen körttiläistävän mukaan, jolloin morsiankin oli puettu mustiin. Minulle äiti oli ommellut nätin punaisen mekon. Äidiltäni oli suoraan kysytty, eikö hänellä ole oikeaa juhlapukua. Onneksi arvostelijat eivät olleet isäni lähisukua. Muistan lapsuudestani kuinka äiti oli tarkka siitä, millaisissa ja erityisesti minkä värisissä vaatteissa Nivalaan sopi mennä, myös meidän lasten.

Minunkin kansallispukeni on Munsalan puku, jonka ostin kirpputorilta, kunnostin ja olen käyttänyt muutaman kerran. Olen ajatellut, että olkoon se muistona äitini kohtaamasta vääryydestä. Tuo puku kiinnosti niin paljon, että se oli pakko saada. Voin rehellisesti sanoa, että Munsalan pukuostokseni on eräänlainen korvike äitini saamalle kohtelulle.

Eila Jääskeläinen o.s. Laukka

Eila Jääskeläinen ja Laukan suvun tutkija Jari Laukka

SUKUSEURA TIEDOTTAA

AIMO ANNOS MUISTELOITA PYHÄJÄRVELTÄ

Aimo Pirnes, sukumme tunnettu automies ja juttuniekka, on kirjoittanut ja koonnut kirjan: ”Aimo annos muisteloita Pyhäjärveltä: pyhäjärvisten runoja, lauluja ja kronikoita”. Kirjaa voi ostaa Aimolta (Susitie 30, 86800 Pyhäsalmi, puh. 0400 – 892 334. Hinta postikuluineen on 15 €

SUKUSEURAN KOTISIVUT

Yhdistyksemme kotisivut uudistuivat samalla kun ne siirrettiin uudelle palvelimelle. Tutustu sivuihin osoitteessa www.karjalanpirnekset.net ja anna palautetta. Sivuilta löydät kaikkien vastuuhenkilöidemme yhteystiedot. Sivujen ylläpidosta vastaa Ari Ratinen (sähköposti: ari.ratinen@gmail.com).

SUKUTUOTTEET

Isännänviiriä on jäljellä kahta kokoa:

- pituus 4 m (kahdeksan metrin tankoon) hintaan 90 euroa sekä
- pituus 4,5 m (kymmenen metrin tankoon) hinta 100 euroa.

Pöytäviireistä otamme vastaan ennakkovarauksia. Uusi tilaus tehdään, kun varauksia kertyy riittävä määrä. Viirin hinta tulee olemaan 40 – 45 euroa.

Tilaukset ja varaukset varapuheenjohtajalle: Arja Norris, puh. 050 - 377 7365, sähköposti: arja.norris@saunalahti.fi

Ehdotukset uusiksi tuottaviksi sukutuotteiksi ovat tervetulleita.

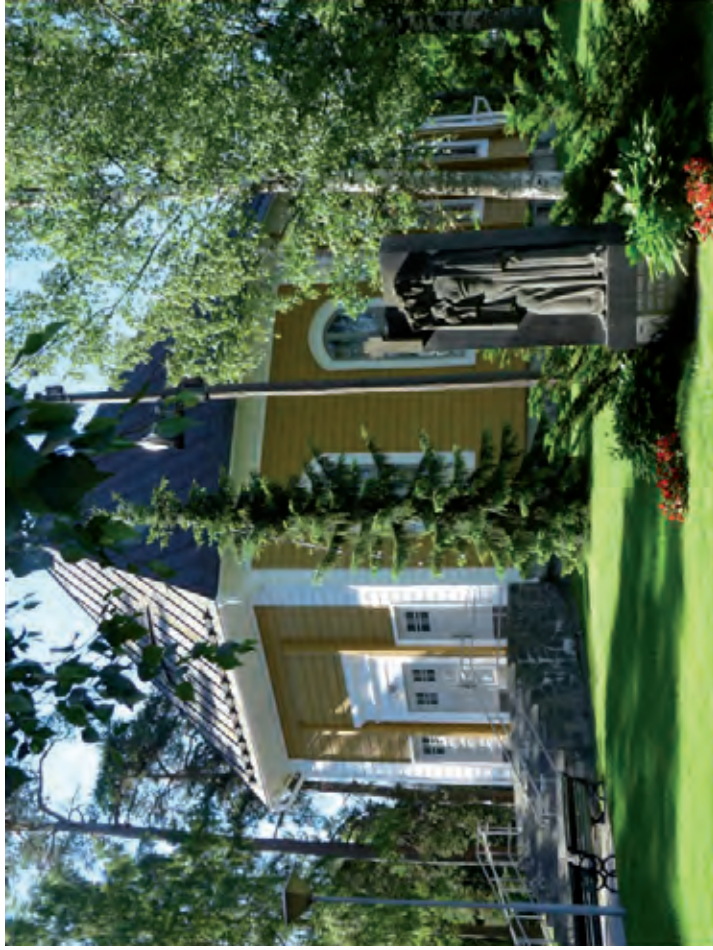
SUKUYHDISTYKSEN JÄSENYYS

Yhdistyksemme jäsenet ovat pääsääntöisesti Karjalan ja Haapaveden Pirneksiä, mutta jäseneksi voi liittyä kuka tahansa toiminnastamme kiinnostunut. Liittymismaksu on 5 € ja jäsenmaksu 10 €/vuosi. Maksu on perhekuntakohtainen eli yhdellä maksulla pääsevät jäseniksi kaikki samaan talouteen kuuluvat henkilöt (1-2 aikuista ja alle 18-vuotiaat lapset).

Suosittellemme maksamista kahden vuoden erissä ja mielellään sukukokousvuoden toukokuun loppuun mennessä. Muutoin lähetämme laskun näin Pirnespostin mukana erillisenä liitteenä. Yhdistyksen tilinumero on: **FI33 1745 3000 0338 96**. Jos olet uusi jäsen, ilmoita maksaessasi taloutesi kuuluvien henkilöiden nimet.

VUODEN 2016 SUKUKOKOUS

Vuoden 2016 sukukokouspaikkaa ei ole vielä päätetty. Kitee, Imatra ja Lahti ovat esillä olleita vaihtoehtoja. Pyydämme teiltä jäseniltä hyviä ehdotuksia perusteluineen.

Heino lan kirkko

Kokousväkeä

Frisbeegolf-ryhmä Keisarin poppelin juurella

Barokkiryhmä Keisarin poppelin juurella